

det Eders Kungl. Maj:t måtte vid uppgörande av förslag till riksstat från och med år 1915 årligen beräkna — förutom de medel, som enligt Riksdagens förut fattade beslut i anledning av statsräntelånens upptagande ingå till fonden för statsskuldens amortering — ytterligare ett belopp av 1,000,000 kronor för att avsättas till nämnda fond.

Stockholm den 21 maj 1913.

Med undersätlig vördnad.

Nr 120.

Uppläst och godkänd i Första kammaren den 21 maj 1913.

» » » i Andra kammaren den 21 maj 1913.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anstånd med likviderande av förfallen skuld å statslån till Sala—Gysinge—Gävle järnvägsaktiebolag.

(Bankoutskottets utlåtande nr 41.)

Till Konungen.

I en till Riksdagen den 4 april 1913 avlåten proposition, nr 217, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för nämnda dag, föreslagit Riksdagen

att — därest ett nytt bolag på de i statsrådsprotokollet närmare angivna grunder bildas för inköp av Sala—Gysinge—Gävle järnvägsaktie-

bolags järnväg från Sala till Hagaström samt övertager betalningsskyldigheten för det sistnämnda bolag den 1 juli 1898 beviljade statslån å 1,545,500 kronor att, med nedannämnda undantag, förräntas och amorteras i överensstämmelse med de vid lånets beviljande föreskrivna villkor —

medgiva, att de den 31 december 1912 å berörda statslån förfallna annuitets- och räntebelopp, utgörande tillhopa 300,049 kronor 94 öre, må, räknat från sistnämnda tidpunkt, anses såsom särskilt lån till det nya bolaget, under villkor,

att det särskilda lånet skall innestå räntefritt, tills anståndsrentan å förutnämnda statslån blivit gulden;

att det särskilda lånet därefter skall inbetalas till staten genom fortsättning av de för det ursprungliga statslånet i övrigt stadgade annuitetslikvider, dock med rätt för bolaget att så fort ske kan återgälda det särskilda lånet;

att bolaget icke, förrän det särskilda lånet till fullo guldits, må vare sig öka amorteringen å sina övriga lån utöver de för dem nu gällande amorteringsplanerna eller lämna utdelning å aktierna i bolaget, vid äventyr att det särskilda lånet genast förfaller till betalning;

samt att bolaget skall, i den mån avbetalning sker å de i järnvägen fastställda inteckningar, vilka för närvarande utgöra säkerhet för andra än statens fordringar, och sådant av riksgäldsfullmäktige påfordras, lämna staten inteckning till motsvarande belopp till säkerhet för ifrågavarande särskilda lån.

Såsom fullmäktige i riksgäldskontoret i avgivet utlåtande erinra, skulle ett bifall till propositionen tillskynda staten en förlust, vilken enligt en av fullmäktige gjord beräkning den 31 december 1912 skulle uppgå till omkring 263,000 kronor. Men om däremot ställes, att efter den ifrågasatta bolagsrekonstruktionens genomförande staten undgår risken att framdeles övertaga och trafikera järnvägen och i stället kan påräkna att få annuiteterna å sin fordran i behörig ordning erlagd, synas fördelarna för staten vara ganska avsevärda.

Det bör ej heller från statens sida förbises att, då kommuner och enskilda underkastat sig stora uppoffringar för järnvägsförbindelsens åstadkommande, de gjort det i ett syfte, som intimt sammanfaller med statens eget intresse eller att underlätta och höja jordbruket, industrien och övriga näringar i de bygder, som av banan beröras. De gjorda uppoffringarna vila redan nu tungt på kommunerna eller flertalet av dem och bliva uppenbarligen än mera tryckande, om järnvägsrörelsen såsom hittills skall drivas under svåra ekonomiska förhållanden.

Starka skäl tala således för att staten icke undandraget sig att medverka till en omläggning av bolagets affärsställning, helst denna, på samma gång den bereder kommunerna och andra i bolaget ekonomiskt intresserade en lättnad i deras ansvarsförbindelser för eller i deras förhållande till bolaget, medför en väsentlig förbättring i statens ställning såsom fordringsägare till bolaget.

Aberopande vad sålunda anförts får Riksdagen meddela, att Riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 21 maj 1913.

Med undersåtlig vördnad.